

Česká školní inspekce

Jihomoravský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Brno, Arménská 21

Arménská 21/573, 625 00 Brno

Identifikátor školy: 600 108 104

Termín konání inspekce: 12. – 16. leden 2004

Čj.:	12-1235/04-11070
Signatura:	k12zx110

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- ❖ personálních podmínek vzdělávací a výchovné činnosti ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům a sledovaným předmětům
- ❖ materiálně-technických podmínek vzdělávací a výchovné činnosti v celé škole ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na prvním stupni základní školy (dále jen ZŠ) v předmětech český jazyk, matematika, anglický jazyk, na druhém stupni v předmětech český jazyk, dějepis, německý jazyk, matematika, fyzika, chemie, přírodopis, tělesná výchova, ve školním roce 2003/2004 vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- ❖ začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacích programů v kalendářním roce 2003

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola je příspěvkovou organizací. Jejím zřizovatelem je Statutární město Brno, Městská část Brno-Bohunice, Dlouhá 3, PSČ 625 00, se sídlem v Brně, Dominikánské nám. 1, PSČ 601 67, okres Brno-město. Podle údajů v platném rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení sdružuje ZŠ s kapacitou 950 žáků, školní družinu s kapacitou 250 žáků a školní jídelnu s kapacitou 700 jídel. ZŠ má ve školním roce 2003/2004 celkem 29 tříd se 670 žáky a 5 oddělení školní družiny se 158 žáky vykázanými ke dni 30. 9. 2003. Vyučování probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola č.j.: 16847/96-2. Pro talentované žáky realizuje rozšířenou výuku jazyků v pěti třídách 5. - 9. ročníku. Ve stejném rozsahu probíhá rozšířená výuka tělesné výchovy se zaměřením na plavecký výcvik.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Z celkového počtu 19 vyučujících na prvním stupni ZŠ 5 nesplňovalo podmínky odborné a pedagogické způsobilosti. Na druhém stupni ZŠ z 19 pedagogických pracovníků, u kterých proběhly hospitace, byla v jednom případě zjištěna absence pedagogické způsobilosti. Ve školní družině pracuje 6 vychovatelek s požadovanou odbornou a pedagogickou způsobilostí. Ředitelka školy splňuje veškeré požadavky pro výkon své funkce. Výchovný poradce neabsolvoval kvalifikační studium. Ředitelka přidělením úvazků pedagogickým pracovníkům zohlednila délku jejich praxe, schopnosti, zkušenosti i aprobaci.

Činnost školy a všech jejích úseků, *1. a 2. stupeň ZŠ, ekonomika, správa*, je upravena *Organizačním řádem* a dalšími vnitřními předpisy. Organizační struktura odpovídá velikosti školy a umožňuje její řádné fungování. Kompetence jsou stanoveny ve vnitřních řádech a pracovních náplních zaměstnanců, avšak v několika případech nejsou uvedené dokumenty vzájemně zcela v souladu. Vedení školy klade důraz na samostatnost práce jednotlivých úseků a účelně deleguje část pravomocí na nižší články řízení. Ve škole je zřízena pedagogická rada jako poradní orgán ředitele, pravidelně probíhají porady vedení, operativně jsou svolávány porady pedagogických i provozních zaměstnanců. Neformálně pracují metodická sdružení

na 1. stupni a předmětové komise na 2. stupni ZŠ, které se také výrazně podílejí na plnění výchovně-vzdělávacích cílů. Vedení školy se jednání ustavených orgánů účastní, sleduje zápisy z porad a pomáhá operativně řešit vzniklé problémy. Činnost je plánovaná. *Roční plán 2003/2004* je konkretizován v týdenních plánech práce. Informace uvnitř školy jsou předávány především na poradách, dále pak prostřednictvím nástěnek i školního rozhlasu. Systém vedení zaměstnanců je založen na demokratických principech. Vedení školy je vstřícné k jejich podnětům, dobré nápady akceptuje, prostřednictvím poradních a metodických sdružení jim umožňuje zapojení do řízení školy. Začínajícím pedagogům poskytuje především metodickou pomoc uvádějícími učiteli, která se projevila při výuce jako méně efektivní jen v jednom případě. Kontrola prováděná ředitelkou i oběma zástupkyněmi je rovněž plánovaná a zahrnuje všechny oblasti činnosti školy. Méně pozornosti je věnováno kontrole dodržování individuálního přístupu k žákům se specifickými vzdělávacími potřebami. Závěry kontrol včetně hospitací jsou s pracovníky projednávány, promítají se do týdenních plánů práce, jsou zobecňovány na poradách a příznivě se projevují v kvalitě výuky. Další vzdělávání zaměstnanců není systematicky plánováno, přesto je realizováno především v oblasti prohlubování znalostí cizích jazyků a počítačové gramotnosti.

Při hodnocení práce zaměstnanců preferuje ředitelka formu ústního zdůvodnění například v souvislosti s přidělováním osobních příplatků a odměn. Stanovená kritéria pro možnost získání nenárokových složek platu obsahují výčet motivačně pojatých ukazatelů, které jsou v praxi využívány.

Personální podmínky vzdělávací a výchovné činnosti vzhledem ke schváleným učebním dokumentům byly celkově na velmi dobré úrovni.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ ČINNOSTI VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Budova školy je tvořena dvěma vzájemně propojenými pavilony s odděleným vchodem pro žáky 1. a 2. stupně. Atrium jim umožňuje pobyt venku zejména o přestávkách v letních měsících. Velmi dobré podmínky mají žáci k všestrannému pohybovému vyžití při výuce i mimo ni. Využívají školní hřiště s víceúčelovou hrací plochou, běžeckou dráhou s umělým povrchem, doskočištěm pro skok daleký i vysoký, prostorem pro vrh koulí, velkou tělocvičnu, plavecký bazén a to vše s vhodným sociálním vybavením. K rozvoji jejich výtvarných dovedností, zejména v rámci činnosti školní družiny, slouží keramická dílna s pecí a hrnčířským kruhem. K vybavení školy patří také odborné učebny hudební výchovy, cvičná kuchyňka, dílny a třída s možností využití videa. Škola disponuje celkem 29 kmenovými třídami, z nichž užívá 13 první a 16 druhý stupeň ZŠ. Tři z nich slouží zároveň jako odborné učebny chemie, přírodopisu a fyziky. Vybavení pro přírodopis a chemii má dobrou úroveň, pro výuku fyziky vyhovující. Také dvě jazykové učebny, učebna pro výtvarnou výchovu, přírodovědu a vlastivědu mají dobré vybavení. Žáci využívají tři odborná pracoviště výpočetní techniky. V rámci projektu Internet do škol škola získala jedenáct nových počítačů s tiskárnou. Žákovská knihovna nemá pravidelnou výpůjční dobu, obnova knižního fondu je pozvolná. Odborná pedagogická literatura je umístěna většinou v příslušných kabinetech. Školní družina má plně vyhovující a estetické vlastní prostory velmi dobře zabezpečené pomůckami podněcujícími všestranný rozvoj žáků i jejich zájmových aktivit.

Výuka je zajištěna ucelenými řadami učebnic, vhodnými pracovními sešity, drobnými pomůckami a didaktickou technikou. Méně pozornosti je dosud věnováno zajištění a využívání kompenzačních pomůcek pro žáky se specifickými vývojovými poruchami učení.

Kontrola využívání dostupných materiálních zdrojů je účinná. Stav a vybavenost budovy jsou pravidelně kontrolovány a dle finančních možností podle potřeby opravovány. Tělocvična, bazén a hřiště jsou využívány veřejností, tělovýchovnými jednotami a okolními školami. Rekonstrukce a úpravy školního areálu včetně postupného, ale systematického vybavování školy, jsou plánovány a realizovány ve spolupráci se zřizovatelem.

.Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovné činnosti byly celkově dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY

Vzdělávací programy

Výuka probíhá podle vzdělávacího programu Základní škola č.j.: 16847/96-2. Integrované žáky škola nevykazuje, individuální vzdělávací programy nerealizuje.

Zvolený vzdělávací program je v souladu se zařazením do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení.

Ředitelka školy při tvorbě vlastního učebního plánu základní školy vhodně a v plném rozsahu uplatnila schválený učební plán č.j.: 16847/96-2 a jeho úpravu podle rozvojového programu „Rozšíření učebních plánů vzdělávacích programů pro základní vzdělávání o 2 vyučovací hodiny“, č.j.: 31172/2002-22, modelový učební plán vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním jazyků, č.j.: 16 333/96-22-21 a modelový učební plán vzdělávacího programu Základní škola pro třídy s rozšířeným vyučováním tělesné výchovy, č.j.: 29738/96-22-50. Výuka probíhá podle rozvrhu vyučovacích hodin, který svým obsahem odpovídá učebním plánům školy. Učební osnovy sledovaných předmětů byly časově a tematicky podrobně zpracovány a plněny. Dokumentace průkazně zachycuje průběh vzdělávání. V jejím vedení byly zjištěny jen dílčí administrativní nedostatky formálního rázu.

Výuka je v souladu s učebními dokumenty realizovaného vzdělávacího programu.

Kontrola naplňování učebních osnov je vedením školy realizována při hospitační činnosti a sledováním zápisů v třídních knihách. Metodická sdružení na svých jednáních provádějí kontrolu plnění učebních osnov rozpracovaných do tematických plánů. Při zjištění nedostatků jsou operativně přijímána opatření k nápravě.

Kontrola naplňování učebních osnov je účinná.

Rozvrh hodin nerespektoval psychohygienická hlediska denní skladby předmětů ve čtyřech třídách 1. stupně. Délka přestávek po šesté vyučovací hodině a hodinách následujících neodpovídala dikci vyhlášky o základní škole. Řád školy byl vyhotoven plně v souladu s požadavky uvedené vyhlášky, konkretizoval práva žáků. Velmi dobře zpracované řady odborných učeben neměli žáci ve třídách k dispozici. Funkční vnitřní i vnější informační systém se vyznačoval standardní úrovní. Přijímaná výchovná opatření vůči žákům byla patřičně zdokumentována.

Organizace výchovně-vzdělávacího procesu je funkční.

Výchovné poradenství zajišťuje speciální pedagog, učitel druhého stupně. Vede dokumentaci žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Jeho činnost probíhá v souladu s vypracovaným plánem práce. Pozornost věnuje talentovaným žákům a důkladně se také zabývá volbou povolání. Nedostatky byly zjištěny v oblasti spolupráce s vedením školy a učiteli ve vztahu k žákům se specifickými vývojovými poruchami učení, protože při výuce jim nevěnovali systematickou pozornost. Škola také nezajistila individuální vzdělávání třem žákům doporučeným v době inspekce k integraci.

Funkci metodika prevence sociálně patologických jevů zastává speciální pedagog, učitel prvního stupně. Přehled uskutečněných akcí a besed dokladuje, že je problematice věnovaná pozornost, přestože předložený plán byl málo konkrétní. Informace v uvedené oblasti jsou častěji poskytovány žákům prvního stupně. Těm jsou rovněž k dispozici nástěnky.

Oba pracovníci vzájemně spolupracují a v závažných případech se obrací na příslušné mimoškolní instituce. Žákům a jejich rodičům nabízí pravidelné konzultační hodiny.

I přes zjištěné nedostatky výchovné poradenství přispívá ke zlepšení výchovně-vzdělávacího procesu.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 1. stupni ZŠ

Český jazyk, anglický jazyk, matematika

Hospitace českého jazyka a matematiky proběhly ve třinácti třídách u všech pedagogů. Anglický jazyk byl hospitován ve 3. ročníku jako nepovinný předmět, dále pak ve 4. a 5. ročníku. Učitelé přihlíželi při stanovení cílů k aktuálnímu stavu třídy a probírali látku v návaznosti na předchozí učivo.

Částečná absence odborné a pedagogické způsobilosti učitelů neovlivnila věcnou správnost vzdělávání.

Učebny byly vybavené převážně klasicky uspořádaným nábytkem. Většina z nich nevytvářela optimální podmínky pro relaxaci žáků. Celkově však působily velmi esteticky a motivačně. Žáci často pracovali s učebnicemi, pracovními sešity a dalšími zdroji informací. Účelně využívali školní drobné pomůcky typické pro jednotlivé předměty nebo materiály připravované učiteli. K procvičení učiva sloužily nejčastěji kartičky, obrázky, pracovní listy, v anglickém jazyce pak ještě magnetofonové nahrávky a další pomůcky.

Promyšlená příprava učitelů se projevila v dobré organizaci vzdělávání. Metody a formy práce se často střídaly a žáky aktivizovaly. Při převažující velmi dobře organizované frontální výuce se žáci aktivně zapojovali do didaktických her, soutěží, skupinových prací a plnili tvůrčí úkoly. Prvky daltonského vzdělávání na prvním stupni, které škola deklaruje jako pozitivum, nebyly v době inspekce zařazeny. Činnosti žáků nebyly také výrazně a důsledně diferencované s ohledem na jejich individuální vzdělávací potřeby. Z písemných prací však vyplynulo příležitostné zohlednění rozsahu a klasifikace zadaných úkolů. Relaxace probíhala často formou krátkých cviků, her nebo střídáním různě obtížných činností.

Na průběžnou motivaci realizovanou nejčastěji změnou činností, hrami, kooperativními technikami učení a názornými pomůckami reagovali žáci aktivně. Projevovali pozitivní vztah k výuce.

Žáci při vyzvání pohotově využívali možnosti komunikace, zapojovali se ochotně do dialogu s učiteli, vzájemně diskutovali při skupinové práci, vyjadřovali se stručně a výstižně, i když občas použili nespisovné výrazy. V angličtině prokazovali velmi dobře zvládnutou slovní zásobu.

Převažovalo slovní motivační hodnocení. Ojedinele byla uplatněna objektivní klasifikace a častěji vzájemné hodnocení žáků samotných. Sebehodnocení zaznělo jen výjimečně. Závěrečně shrnutí prováděli učitelé bez aktivní žakovské spoluúčasti.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly velmi dobrou úroveň.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy na 2. stupni základní školy v předmětech

Český jazyk a dějepis

Devět hospitovaných hodin zahrnuje všechny učitele sledovaných předmětů. Jednotlivé hodnocené složky jazyka (mluvnice, literární výchova a slohový výcvik) byly rovnoměrně rozloženy v týdenní hodinové dotaci. Vyučovací cíle obou předmětů učitelé stanovili správně. Závěr hodiny často nevyužili k důkladnému prověření a vyhodnocení míry jejich splnění. Učivo vycházelo z požadavků učebních osnov.

V jednom případě absence pedagogické způsobilosti začínajícího učitele negativně ovlivnila průběh a výsledky vzdělávání.

Méně motivující kmenové třídy umožňovaly realizovat naplánované činnosti. Žáci pravidelně pracovali u tabule, využívali učebnice, drobné pomůcky, doplňující texty a orientovali se v historických mapách. K přípravě referátů využívali i jiné zdroje informací.

Převažovala tradiční výuka založená na frontálních činnostech. Rychlé tempo vyhovovalo spíše talentovaným žákům, protože zadávané úkoly nebyly diferencované pro jednotlivce nebo skupiny. Přesto většina žáků dokladovala aktivitou a znalostmi pozitivní vztah k předmětům. Pohotově uplatňovali dosavadní historické zkušenosti. Dobře aplikovali a zdůvodňovali jazyková pravidla. V literární výchově a slohu prokázali velmi dobrou orientaci v literární teorii a vynikající schopnost uplatnění specifických výrazových prostředků pro právě probíraný slohový útvar. Psychohygienu žáků měla celkově dobrou úroveň.

V průběhu hodin zájem žáků nejčastěji podněcovaly referáty, zajímavosti k probíraným tématům, pomůcky a doplňující učební texty, jejich aktivní zapojení, časté střídání činností při frontální výuce a občasné uplatnění kooperativních technik učení. Zahájení hodin a jejich závěr jen výjimečně splnily výraznější motivační funkci.

Příznivá pracovní atmosféra a převažující vyrovnaná komunikace mezi učiteli a žáky podporovala s výjimkou jedné hodiny jejich vzájemnou důvěru a respekt. Ojedinele žáci uplatňovali vlastní názory a diskutovali k probíranému učivu. Velmi pěkně prezentovali širší komunikativní dovednosti v hodinách dějepisu a slohu. Učitelé projev žáků kultivovali, podporovali jejich sebedůvěru a ve většině hodin uplatnili vyváženě výchovnou a vzdělávací složku obou předmětů.

Učitelé častěji zařazovali slovní hodnocení než klasifikaci znalostí a dovedností žáků. Výkony talentovaných žáků chválili, naopak práci problémových žáků sledovali jen okrajově. Vedli žáky ke vzájemnému hodnocení, méně je učili odhalovat klady a zápory ve vlastní práci.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy měly dobrou úroveň.

Německý jazyk

Hospitace proběhly ve všech třídách, častěji v hodinách s rozšířenou jazykovou výukou. Výchovně vzdělávací cíle byly stanoveny a plněny v souladu s učebními osnovami. Z průběhu vyučování vyplynula návaznost probíraného učiva na předcházející témata.

Zabezpečení výuky dvěma zkušenými učitelkami pozitivně ovlivnilo její kvalitu.

Hodiny proběhly převážně v kmenových třídách vybavených lavicemi v tradičním uspořádání. Menší jazyková učebna je příležitostně využívána ke zhlédnutí videa, konverzačním hodinám, práci s časopisy, slovníky a poslechovým činností. Žáci mají k dispozici ucelenou řadu učebnic s pracovními sešity.

Průběh vzdělávání s rozmanitými formami práce nabízel dostatek možností pro aktivní uplatnění všech žáků při činnostním pojetí výuky. Jejich prezentované znalosti a dovednosti měly převážně velmi dobrou úroveň. Byli vedeni k samostatnosti při rozšiřování slovní zásoby a většina aktivně spolupracovala při opravě chyb. Vysoké tempo výuky odpovídalo jejich možnostem.

Méně efektivní vstupní motivace přecházela postupně v průběžnou, která již více podněcovala žáky k pracovnímu nasazení. Podíleli se na řešení problémových úkolů a někteří se dobře uplatňovali i v roli učitele.

Vzájemná komunikace probíhala výhradně v německém jazyce. Většina žáků diskutovala a vyjadřovala svoje názory. Pouze gramatika byla občas překládána do češtiny. Oboustranná důvěra podporovala příznivou atmosféru.

Klasifikaci uplatnili učitelé výjimečně, avšak ze zápisu v žakovských knížkách vyplynulo, že byla četná a rozmanitá. Žáci zatím nejsou systematicky vedeni ke vzájemnému hodnocení a sebehodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání měly velmi dobrou úroveň.

Matematika

Učitelé zpracovali tematické plány v souladu s učebními osnovami. Výukové cíle směřovaly k upevnování a procvičování probraného učiva, získávání nových znalostí i jejich ověřování. Odpovídaly aktuálnímu stavu vědomostí žáků a byly úspěšně realizovány v návaznosti na předchozí látku.

Odborná a pedagogická způsobilost učitelů se kladně projevila v úrovni vzdělávání.

Celkově estetické kmenové třídy nebyly pro sledovaný předmět podnětné. Učebnice sloužily k vyvozování nových poznatků i procvičování učiva. Učitelé efektivně používali vlastní kopírované materiály k písemnému ověřování vědomostí žáků.

Organizace výuky měla převážně tradiční charakter, v některých hodinách probíhalo prověřování znalostí žáků formou pololetních písemných prací. Struktura hodin a časové rozvržení jednotlivých fází odpovídaly stanoveným výukovým cílům. Učitelé volili frontální formu vyučování, velmi často uplatňovali metodu výkladu, řízeného rozhovoru a samostatné práce žáků, při které se jim individuálně věnovali. Žáci se do výuky převážně aktivně zapojovali, podíleli se na okamžité kontrole správnosti výsledků po samostatné práci. Nová pravidla s pomocí učitelů dobře vyvozovali a většinou uměli získané poznatky využívat při řešení praktických úloh. I když tempo výuky odpovídalo možnostem žáků, v důsledku frontálních činností a opomíjení cílené efektivní relaxace se projevila ve zvýšené míře jejich únava.

Učitelé na začátku hospitovaných hodin většinou seznámili žáky se zvolenými výukovými cíli nebo programem hodin. Výrazná a efektivní vstupní motivace k získání zájmu o výuku byla uplatněna jen v některých hodinách. Týmovou spoluprací vyučující k motivování nezařazovali. Na aktivitě žáků a jejich zájmu o výuku se kladně projevila průběžná motivace volbou úloh spojených s využitím učiva v praxi, pochvalou za dobře vyřešený úkol a důslednou prací s chybou, kdy učitelé vedli žáky k nalezení správného výsledku.

Klidná pracovní atmosféra a dobré pracovní podmínky formovaly kladný vztah žáků k vyučování. Komunikace převážně směřovala od učitelů k žákům. Ti zaběhnutá pravidla akceptovali a pokud měli příležitost, aktivně a správně formulovali své myšlenky. K rozvíjení vzájemného dialogu a kooperace však nebyli důsledně vedeni.

Zkoušení žáků spojené s klasifikací učitelé neprováděli. V průběhu hodin však soustavně frontálně zjišťovali ústní formou úroveň vědomostí. V polovině sledovaných hodin také ověřovali vědomosti a dovednosti žáků prostřednictvím pololetní písemné práce. Na konci vyučování někdy chybělo závěrečné hodnocení aktivity žáků a splnění stanovených cílů.

Průběh a výsledky vzdělávání měly velmi dobrou úroveň.

Přírodovědné předměty: fyzika, chemie, přírodopis

Výukové cíle, orientované více na vědomosti než dovednosti žáků, byly stanoveny konkrétně. Vycházely z platných učebních osnov podrobně rozpracovaných do tematických plánů. Učitelé promýšleli efektivní využití stávajících pomůcek a kladli důraz na a motivaci žáků.

Splnění podmínek odborné a pedagogické způsobilosti všech čtyřech učitelů pozitivně ovlivnilo odbornou a věcnou správnost výuky.

Vyučování probíhalo v prostorných kmenových třídách. Tři z nich slouží jako odborné učebny fyziky, chemie a přírodopisu. Částečně jsou zařízeny skříněmi s učebními pomůckami a skromně vybaveným demonstračním stolem. Chybí tematicky zaměřené nástěnné obrazy, didaktická technika a rozvody medií do žakovských lavic. To ztěžuje rozvoj dovedností žáků při provádění jednoduchých pokusů a pozorování. Nedostatek pomůcek rovněž neumožňuje například v 8. a 9. ročníku plně realizovat učebními osnovami doporučený počet fyzikálních laboratorních prací. Přesto učitelé vhodně uplatnili dostupné pomůcky například pro elektrostatiku, demonstrační soupravu pro mechaniku, vycpaniny, horniny a další, které výrazně přispěly ke splnění cílů jednotlivých hodin. Žáci také pracovali s vhodnými učebnicemi a příležitostně s pracovními sešity.

Převažující frontální výuku vhodně oživila diskuse a předvedení demonstračního pokusu. Nové učivo, navazující na procvičenou dřívější látku, bylo vyvozováno za aktivní spolupráce žáků, kteří uplatňovali dosavadní vědomosti i životní zkušenosti. Některé demonstrační pokusy prováděli samostatně. Dařilo se posilovat mezipředmětové vztahy přírodovědných předmětů a matematiky. Žáci prokazovali velmi dobré znalosti zvláště v přírodopise a chemii. Jejich individuální pracovní tempo učitelé respektovali, avšak jen výjimečně úkoly zadávali diferencovaně. Střídání činností přispívalo k relaxaci. Závěry hodin většinou obsahovaly vyhodnocení práce žáků i ověření splnění vytčených cílů.

Již v úvodu hodin se učitelům dařilo žáky vhodně zaujmout a pomoci jim pochopit význam poznávání zákonitostí přírody pro denní praxi. Při rozvíjení a prohlubování vědomostí a dovedností neopomíjeli také morální a výchovné působení. Díky zařazování demonstračních pokusů, využívání řady učebních pomůcek, poutavému výkladu a neustálému vzájemnému kontaktu byla většina žáků aktivních. Výjimečně pracovali ve skupině a tím jen omezeně byly rozvíjeny jejich sociální kompetence.

Výuka probíhala v klidném a partnerském prostředí. Vzájemné vztahy vycházely ze zažitých pravidel chování. Žáci vyjadřovali svůj názor, diskutovali především s učiteli, kteří jejich myšlenky dále rozvíjeli. Vzájemná žakovská komunikace byla vzácná.

Při hodnocení práce žáků převažovala pochvala, klasifikace individuálního zkoušení nebyla dostatečně zdůvodněná. Méně často byla oceněna práce slabších jednotlivců. Sebehodnocení žáků, vzájemné hodnocení nebo hodnocení přínosu hodiny žáky samotnými nebylo využito.

Průběh a výsledky vzdělávání a výchovy byly velmi dobré.

Tělesná výchova

V době inspekce byly přítomny pouze dvě učitelky, další tři se zúčastnily lyžařského kurzu sedmých tříd. Hospitace proběhly jak v klasické výuce tělesné výchovy, tak při plaveckém výcviku. Stanovené výchovné, vzdělávací a zdravotní cíle se dařilo velmi dobře plnit.

Personálně byla výuka velmi dobře zajištěna. To se projevilo v jejím odborném vedení a efektivní organizaci.

Některé hodiny probíhaly v prostorné tělocvičně, jiné v plaveckém bazénu. Žáci využívali při výuce dostatečné množství pomůcek a vhodného sportovního náčiní.

V úvodní části výuky se žáci postupně a důsledně rozcvičovali. Intenzita, forma a délka pohybu odpovídala jejich zaměření, fyziologickým i anatomickým předpokladům. V hlavní části hodiny prokazovali velmi dobré dříve osvojené pohybové dovednosti. Cílem jedné hodiny bylo prověření výkonu žáků ve skoku vysokém. Jen ojediněle chybělo závěrečné kompenzační cvičení za účelem celkové zklidnění organismu po zátěži. Učitelé aktivitu žáků vhodně koordinovali a respektovali jejich individuální pohybové možnosti.

Žáci byli motivováni pochvalou a povzbuzováním k lepším výkonům.

Jasně a stručné pokyny ochotně plnili. Stanovená pravidla chování většinou dodržovali, při procvičování pohybových činností měli vždy dostatek příležitostí ke vzájemnému povzbuzování, spolupráci a jiným projevům tolerance.

Objektivní hodnocení výkonů žáků probíhalo ústní formou. Četnost klasifikace v žákovských knížkách byla za první pololetí přiměřená. Hodnocení plavání sportovních tříd je přehledně zaznamenáno v tréninkových denících jednotlivých žáků.

Průběh a výsledky vzdělávání měly velmi dobrou úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Škola sleduje a vyhodnocuje výsledky vzdělávání a výchovy žáků za jednotlivá klasifikační období. Čtvrtletní prověrky jsou učiteli zadávány ve všech naukových předmětech. V rámci metodických sdružení jsou vypracována zadání pololetních kontrolních písemných prací z hlavních předmětů pro příslušný ročník. Příležitostně, podle finančních možností, škola objednává komerční testy.

Prověřené výsledky žáků a jejich úspěšnost vzhledem k rozsahu probíraného učiva jsou porovnávány mezi paralelními třídami. Ředitelka školy spolu s učiteli provádí analýzu chyb a věnuje pozornost jejich příčinám. Způsob a efektivitu odstraňování nedostatků průběžně kontroluje.

Celkově je průběh vzdělávání a výchovy v základní škole hodnocen jako velmi dobrý.

TEMATICKÁ ZJIŠTĚNÍ

V průběhu inspekce byla provedena tematická inspekce nazvaná Začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných událostí a první pomoci do vzdělávacích programů. Bylo zjištěno, že škola zařadila sledovanou tematiku do svého vzdělávacího programu do učebních osnov pátého až devátého ročníku. K její realizaci vytvořila dobré personální podmínky. Výuce se věnuje celkem 7 pedagogických pracovníků. Učitelé se připravovali především formou

samostudia, proškolení jinými organizacemi byli v oblasti poskytování první pomoci. Škola má pro nejnужnější výuku učební pomůcky a učební texty. Nejvíce užívanou formou bylo zařazení obsahu předepsané tematiky do vyučovacích hodin vybraných předmětů vlastivěda a přírodověda v pátém ročníku prvního stupně a na druhém stupni ZŠ v předmětech přírodopis, chemie, fyzika, rodinná a občanská výchova. Výběr učiva byl přizpůsoben věku žáků. Součástí výuky byl i praktický nácvik předepsaných dovedností. Z výsledků testu zadaného v jedné třídě devátého ročníku vyplývá, že žáci získali ve sledované oblasti základní znalosti, nejčastěji na dobré a velmi dobré úrovni.

Začlenění sledované tematiky do vzdělávacího programu základní školy má celkově dobrou úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

- V aktuálním „Rozhodnutí“, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j.: 2516161/02-21 s účinností od 1. září 2002 ze dne 11. dubna 2002 na rozdíl od „Dodatku ke zřizovací listině“ příspěvkové organizace Základní školy Brno, Arménská 21, vydaný Statutárním městem Brno, MČ Brno-Bohunice s účinností od 17. prosince 2003 ze dne 17. prosince 2003 není jako součást školy uvedena školní knihovna.
- Rada školy byla zřízena dne 1. dubna 1999 se sídlem Neužilova 6, 625 00 Brno.
- Škola organizuje pro žáky brněnských škol mimoškolní aktivity především se sportovním a výtvarným zaměřením. Žákům své školy umožňuje účast v soutěžích a olympiádách. Žáci i učitelé se podílí na životě městské části. Škola přispívá články do zpravodaje Naše Bohunice a příležitostně vydává vlastní sborníky žakovských prací. Spolupracuje s četnými školními i mimoškolními institucemi, především Asociací školních sportovních klubů a Klubem plaveckých sportů Kometa Brno.
- Školní družina při ZŠ Arménská organizuje pro žáky četné zájmové útvary. Jejich rozmanitost a množství je nadstandardní a umožňuje žákům rozvíjet schopnosti a dovednosti podle jejich individuálního zaměření. Navazují na základní vzdělávání a přispívají k obohacování žáků v oblasti naukové, pohybové, dramatické, výtvarné, hudební a tvořivých činností. Tím také výrazně přispívají k rozvoji jejich sociálních kompetencí.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. „Rozhodnutí“, kterým se mění zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j.: 2516161/02-21 s účinností od 1. září 2002 ze dne 11. dubna 2002
2. „Zřizovací listina“ pro Základní školu Brno, Arménská 21, příspěvkovou organizaci vydaná Statutárním městem Brno, MČ Brno-Bohunice s účinností od 17. prosince 2003 ze dne 17. prosince 2003
3. „Dodatek ke zřizovací listině“ příspěvkové organizace Základní školy Brno, Arménská 21, vydaný Statutárním městem Brno, MČ Brno-Bohunice s účinností od 17. prosince 2003 ze dne 17. prosince 2003
4. „Vyjádření MŠMT ČR“ – souhlas se zahájením výuky rozšířené tělesné výchovy od 5. třídy ze dne 11. dubna 2002
5. „Jmenování Mgr. Ivany Budínské, ředitelky školy, do funkce“ s platností od 1. 3. 1999

6. „Výkaz o základní škole“ Škol (MŠMT) V 3-01 podle stavu k 30. 9. 2003
7. „Výkaz o sportovní přípravě“ Škol (MŠMT) V 26-01 podle stavu k 30. 9. 2003
8. „Žádost o udělení výjimky“- sportovní třídy na ZŠ č.j.: 17331/02-50 ze dne 11. 4. 2002
9. Učební plán a učební osnovy vzdělávacího programu Základní škola č.j.: 16847/96-2
10. „Učební plán“ ZŠ Brno, Arménská 21 pro školní rok 2003/2004
11. „Učební plán“ ZŠ Brno, Arménská 21 pro čtyřletý cyklus,“ nedatováno
12. „Výroční zpráva o činnosti školy“ 2002/2003, ZŠ Brno, Arménská 21 ze dne 1. září 2003
13. Třídní knihy, třídní výkazy a katalogové listy 1. a 2. stupeň, školní rok 2003/2004
14. Třídní knihy 5. – 9. ročník platné ve školním roce 2002/2003
15. Doklady o odborné a pedagogické způsobilosti všech pedagogických pracovníků ve školní družině, na prvním stupni základní školy a vyučujících na druhém stupni základní školy s osobními čísly 18, 27, 28, 30, 31, 33, 36, 39, 40, 42, 47, 55, 87, 91, 94, 111, 117, 130, a 132 zaměstnaných ve školním roce 2003/2004
16. „Rozvrh hodin“ pro školní rok 2003/2004
17. Záznamy z pedagogických rad 2002/2003, 2003/2004
18. Zápisy z metodických sdružení ve školním roce 2003/2004
19. Evidence žáků školy ve školním roce 2003/2004
20. Protokoly o konání zkoušek stanovených právními předpisy 2003/2004
21. Protokoly a záznamy o provedených kontrolách 2002/2003, 2003/2004
1. „Vnitřní řád školy“ s účinností 2. 9. 2002
2. Řády odborných učeben pro školní rok 2003/2004
3. „Plán činnosti VP“ – školní rok 2003/04, nedatováno
4. Osobní dokumentace žáků se SVPU a navržených k integraci ve školním roce 2003/2004
5. „Minimální preventivní program“ ze dne 29. 10. 2003
6. „Hodnocení minimálního preventivního programu“ ze dne 27. 6. 2003
7. „Dlouhodobý plán – Koncepce,“ srpen 2002
8. Tematické plány sledovaných předmětů pro školní rok 2003/2004
9. „Rámcový plán environmentální výchovy a osvěty“ s platností březen 2002
10. „Plán práce“ 2003/2004
11. „Plán kontrolní činnosti“ ve školním roce 2003/2004
12. „Kontrolní činnost – ŘŠ Budinské,“ školní rok 2003/2004
13. „Plán školy“ problematika začlenění tematiky ochrany člověka za mimořádných situací do vzdělávacího programu ze dne 18. 1. 2002
14. „Organizační řád“ s účinností od 1. října 1999
15. „Zvonění,“ nedatováno
16. „Provozní řád“ ze dne 1. září 2003
17. Zápisy z porad vedení školy
18. „Údaje o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků“ rok 2002
19. „Pokyny ředitele školy k plavecké výuce“ 25. 5. 2001
20. „Uvolnění žáků z výuky tělesné výchovy,“ školní rok 2003/2004
21. Zápisy z jednání všech předmětových komisí ve školním roce 2003/2004

22. Zájmová a mimoškolní činnost – dokumentace 2003/2004
23. „Informační leták k zajišťování úkolů ze zákona 106/99“ s účinností 2. 9. 02
24. „Příloha č. 3 Kolektivní smlouvy“ – kritéria pro hodnocení pedagogických pracovníků
25. Sborník z literární soutěže žáků 1. stupně ZŠ „Cesta kolem světa,“ nedatováno
26. „Požární kniha“
27. Vybraný vzorek žákovských knížek a písemných prací žáků
28. „Podkladová inspekční dokumentace ZŠ,“ nedatováno
29. „Dotazník pro ředitele před inspekcí,“ nedatováno
30. Hospitační záznamy České školní inspekce, 12. – 16. leden 2004
31. Zápis o projednání závěrů inspekce v ZŠ Arménská 21 ze dne 16. ledna 2004

ZÁVĚR

Profilace školy se zaměřením na rozšířenou výuku jazyků a tělesné výchovy přispívá k rozvoji talentovaných žáků. Převažující podíl učitelů s odbornou a pedagogickou způsobilostí pozitivně ovlivnil kvalitu vzdělávání. Pružná organizace, plánování činnosti a následná kontrola přispívají k řádnému chodu školy. Povinná dokumentace je řádně vedena. Vnitřní normy a směrnice jsou vypracovány v souladu s platnými právními předpisy. Vedení školy posiluje osobní odpovědnost zaměstnanců za profesní růst a výsledky své práce.

Materiální podmínky umožňují realizovat koncepční záměry školy a zvolený vzdělávací program. Vedení školy ve spolupráci se zřizovatelem postupně a systematicky plánuje a realizuje modernizaci školní budovy, její zařízení novým nábytkem i postupnou obnovu zastaralých pomůcek.

Učební plány i učební osnovy byly plněny. Dobře pracuje protidrogová prevence. Výchovné poradenství důsledně nenaplnjuje individuální přístup k žákům s vývojovými poruchami učení.

V kvalitě průběhu a výsledků vzdělávání sledovaných předmětů převažovala její velmi dobrá úroveň. Vyznačovala se svědomitou přípravou učitelů, převážně efektivní výukou, příznivou pracovní atmosférou, přiměřenou aktivitou žáků i jejich dobrými znalostmi a dovednostmi. Motivace posilovala kladný vztah žáků k předmětům, učivu i dosažení osobního rozvoje. Výsledky výchovy a vzdělávání se vedení školy zabývá a vytváří podmínky pro všestranný rozvoj především talentovaných žáků v době vyučování i mimo ně. Upevňuje zdravý životní styl většiny žáků, rozvíjí jejich vědomosti, dovednosti, kladné vlastnosti a sociální kompetence. Dosud však nejsou koncepčně a systematicky naplňovány potřeby žáků se specifickými vývojovými poruchami učení a chování.

Tematické zjišťování prověřilo, že se škola sledovanou problematikou zabývá.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Složení týmu	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Ludmila Šimáčková, v. r.	.....
Členové týmu	Mgr. Jan Dusík, v. r.	.....
	Mgr. Vojmír Křupka, v. r.	.....
	RNDr. Karel Pígl, v. r.	.....
	Mgr. Jindra Svobodová, v. r.	.....
	Mgr. Eva Šafránková, v. r.	.....

Další zaměstnanci ČŠI Ing. Jiří Koc
Dana Haláková
Miroslava Šustáčková

V Brně dne 29. ledna 2004

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 4. února 2004

Razítko

Ředitelka školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Ivana Budínská, v. r., ředitelka školy

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Křížová 22, 603 00 Brno. Připomínky k obsahu inspekční zprávy se stávají její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň
Vynikající

Velmi dobrý
Dobrý
Vyhovující
Nevyhovující

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Krajský úřad – odbor školství	2004-03-09	12-1040/04/38-952
Zřizovatel	2004-03-09	12-1040/04/38-952
Rada školy	2004-03-09	12-1040/04/38-952

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.